

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ (10 μονάδες) **ΕΡΩΤΗΜΑ 1** (5 μονάδες)

Μια φίλη σας, γλωσσολόγος, έγραψε ένα άρθρο σχετικά με τα greeklish. Επειδή όμως είναι ξένη, κάνει ακόμα λάθη, όταν γράφει, και γι' αυτό έχει γράψει επιπλέον λέξεις στο κείμενό της. Βρείτε, διαγράψτε τις λέξεις όπου βρίσκονται, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι λέξεις που πρέπει να βρείτε είναι **ΠΕΝΤΕ (5)** χωρίς το παράδειγμα.

Τι θα έλεγε ο Πλάτωνας για τα greeklish;

1	Η προέκταση του χεριού των μαθητών είναι το κινητό τους. Πάρτε τους το κινητό και
2	προκαλέστε τους τη νέα επανάσταση. Σαφέστατα και ορθώς απαγορεύεται το κινητό στην
3	τάξη. Σαφέστατα, επιμόνως και χωρίς αιδώ τα κινητά χρησιμοποιούνται μέσα στην τάξη,
4	κατά κόρον. Ποιος 40άρης ή 50άρης δάσκαλος ή καθηγητής θα προλάβει τον 14χρονο
5	πιτσιρικά; Κρυμμένο το κινητό μέσα στα πόδια ή στην πάνινη κασετίνα που βολεύει μια
6	χαρά για να φαίνεται, κρυμμένο ανάμεσα στα στυλό, αν έρχεται μήνυμα ή κλήση. Τα sms τα
7	δίνουν και παίρνουν. Οι ταχύτητες είναι εκπληκτικές, τυφλό σύστημα και καμία αγωνία
8	ορθογραφίας μιας και το κείμενο είναι σε greeklish.
9	Πολλοί θα πουν ότι τα greeklish κάνουν τους νέους ανορθόγραφους! Ποια θα είμαι εγώ που θα
10	διαφωνήσω; Έρευνα πριν λίγα χρόνια του Παιδαγωγικού τμήματος Νηπιαγωγών του
11	Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας -η οποία είχε θέμα τα greeklish και διεξήχθη σε
12	μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- διαπίστωσε ότι η εκτενής χρήση των greeklish
13	οδηγεί σε αύξηση των ορθογραφικών λαθών στα γραπτά του σχολείου. Πράγματι!
14	Απειλείται όμως η ελληνική γλώσσα από τα greeklish; Σοβαρά; Γιατί, άραγε, όλοι οι νέοι
15	γράφουν με λατινικούς χαρακτήρες; Για πιο γρήγορα και πιο εύκολα (ερωτώ και απαντώ).
16	Greeklish θα γράψει κάποιος στο μνμ (μήνυμα) στο κινητό, στο chat, σε κάποιο forum,
17	πιθανόν στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η γλώσσα είναι ζωντανή και, όταν την επιτεδοποιείται
18	συνειδητά, δε μεταφέρει την ουσία της κουλτούρας, της παράδοσης που κουβαλάει μία
19	γλώσσα με ιστορία, πολιτισμό, κανόνες και όλα τα συναφή όπως είναι η ελληνική γλώσσα.
20	Είναι επί πλέον μάταιο να χαρακτηρίσουμε τα greeklish μία σύγχρονη μάλιστα. Έχουν
21	παγιωθεί, κυκλοφορούν ανάμεσά μας, οι νέοι θεωρούν δεδομένη τη γραφή κυρίως στα
22	κινητά με αυτή τη μορφή, νιώθουν άνετα χωρίς κόμπλεξ για τα ορθογραφικά τους λάθη. Στα
23	greeklish νιώθουν όλοι ίσοι. Θα τους χωρίσει κάτι άλλο αλλά όχι ο χαρακτηρισμός του κακού
24	μαθητή, του βλάκα ή του ανίδεου. Αν θέλουμε να πλησιάσουμε τους νέους, να τους
25	επηρεάσουμε και να τους δείξουμε την αξία της γνώσης θα πρέπει να τους κατανοήσουμε

26	τα greeklish.
27	Δεν υπάρχει περίπτωση νέος άνθρωπος να πεισθεί να γράψει το μήνυμα που στέλνει στο
28	φίλο του στην ...καθαρόαιμη ελληνική γλώσσα.

Ελένη Νικολαΐδου ΤΟ ΒΗΜΑ, 12-4-2011

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΕΙΡΑΣ	ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΛΕΞΗ
0	2 ^η	τους
1		
2		
3		
4		
5		

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑ 2 (5 μονάδες)

Η φίλη σας σάς έδωσε τη συνέχεια του προηγούμενου κειμένου από το οποίο λείπουν κάποιες φράσεις που δε γνώριζε. Στον πίνακα που ακολουθεί, σημειώνετε δίπλα σε κάθε φράση τον αριθμό του κενού στο οποίο αντιστοιχεί, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι φράσεις που πρέπει να βρείτε είναι **ΠΕΝΤΕ(5)** χωρίς το παράδειγμα. Υπάρχουν **ΠΕΝΤΕ (5)** φράσεις που δεν ταιριάζουν σε κανένα κενό.

Ο Πλάτων, ο Ισοκράτης και άλλοι καταδίκασαν τη γραφή επειδή πίστευαν ότι αδυνατίζει τη μνήμη και ότι αποδίδει μόνο..... **0** τον ενδιάθετο λόγο. Η γραφή, τότε, ήταν η νέα τεχνολογία.

Ένα φαινόμενο εξαπλώνεται σε τέτοιο βαθμό για δύο λόγους: Πρώτον, γιατί φανερά εξυπηρετεί ανάγκες και δεύτερον επειδή δεν υπάρχει κάποιο **1** που να αντιπροτείνει. Έτσι, λοιπόν, αντί να καταδιώκουμε τα greeklish, ας ανακαλύψουμε τις ανάγκες που καλύπτουν και ας θέσουμε απέναντι έναν πύργο, ψηλό, **2** που θα διεκδικήσει το μυαλό και την ψυχή των νέων δίνοντάς τους προοπτική. Είναι παράλογο να ζητάμε από τους νέους να εγκαταλείψουν τα greeklish, όταν αυτό που τους αντιπροτείνουμε είναι το απαρχαιωμένο επιχείρημα του Πλάτωνα.

Η παιδεία πρέπει να εκσυγχρονιστεί, να αναπνεύσει **3** των νέων και να τους οδηγήσει στο μέλλον μέσα από την ηλεκτρονική γραφή. Η προσέγγιση πρέπει να γίνει μέσα από τα ...τσιπάκια.

Ας μην υποτιμάμε την αντίληψη των μαθητών μας. Γνωρίζουν τα λάθη των greeklish απλά δεν τους λέει και πολλά η ορθογραφία. Γιατί είναι απαραίτητο να τους λέει κάτι; Η ανησυχία των προβληματισμένων «ανορθόγραφων» ορθογράφων είναι αποστολή sms **4**!

Η ουσία βρίσκεται στο ότι αυτό το σχολείο δεν εμπνέει το μαθητή! Αν τον ενέπνεε, δε θα **5** με τα greeklish...

Ελένη Νικολαΐδου ΤΟ ΒΗΜΑ, 12-4-2011

Κατά προσέγγιση	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	0
χωρίς αναφορά		
απρόσμενο		
νόμιμο μέσο		
έτρεχε μία		
χωρίς στόχο		
αντίπαλο δέος		
τα χνάρια		
ατίθασο		
εναντιωνόταν		
τα χνώτα		

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ (10 μονάδες) ΕΡΩΤΗΜΑ 1 (5 μονάδες)

Διαβάζετε ένα άρθρο σχετικά με τη γλώσσα των πολιτικών και των Μ.Μ.Ε. Όμως μερικές λέξεις έχουν σβηστεί. Οι λέξεις που λείπουν είναι παράγωγα ή/και σύνθετα των λέξεων που παρέχονται στον πίνακα που ακολουθεί. Σημειώστε δίπλα σε κάθε λέξη του πίνακα τη λέξη που πιστεύετε ότι ταιριάζει στο αντίστοιχο κενό του κειμένου, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: οι λέξεις που πρέπει να σημειώσετε είναι **ΠΕΝΤΕ (5)** χωρίς το παράδειγμα. Σημειώστε μόνο **ΜΙΑ (1)** λέξη για κάθε κενό.

Η γλώσσα των πολιτικών και των Μ.Μ.Ε.

Πρόκειται για δύο γλώσσες που δε διαφέρουν από τις άλλες αργκό ως προς την εξέλιξή τους σε λεξιλογικό και μορφολογικό επίπεδο. Ωστόσο, λόγω της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν οι πολιτικοί και τα Μ.Μ.Ε. στην καθημερινή ζωή, η επιρροή των δύο αυτών ιδιολέκτων στη **0** της σύγχρονης γλώσσας θεωρείται εντονότερη από ό,τι η επιρροή άλλων περιορισμένων ιδιολέκτων.

Η γλώσσα των πολιτικών μεταδίδεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και έτσι έρχεται το κοινό σε επαφή μαζί της. Το όποιο σχόλιο από την πλευρά του μέσου στον λόγο των πολιτικών έχει να κάνει με το περιεχόμενο και όχι με τη μορφή του, και παρόλο που η παρέμβαση από το μέσο είναι αναπόφευκτη, ακόμη και στην απευθείας μετάδοση του πολιτικού λόγου, τα στοιχεία του λόγου αυτού μεταδίδονται ως επί το πλείστον **1**: στερεότυπα, δογματισμοί, συνθηματολογία και αφορισμοί, δυσνόητα σχήματα λόγου και λέξεις που προσδίδουν σοβαροφάνεια, δημοτικισμός που φτάνει στην **2**, ελλειπτικός λόγος, επιθετική διατύπωση με χρήση του πληθυντικού

ευγενείας κ.ά. Η χρήση αυτού του **3** κώδικα ομιλίας, της ξύλινης γλώσσας, παρατηρείται εδώ και αρκετές δεκαετίες. Η θέση του πολιτικού στην κοινωνία ως προσώπου-προτύπου και η συνεχής προβολή του από τα Μ.Μ.Ε. σημαίνουν, εκτός από τη μεγάλη απήχηση του πολιτικού στο κοινό, την αναπόφευκτη επίδραση του ξύλινου πολιτικού λόγου στο ίδιο το εκφραστικό σπλοστάσιο της γλώσσας.

Η γλώσσα των Μ.Μ.Ε., ή αλλιώς η δημοσιογραφική αργκό, βασίζεται κυρίως στην καθομιλουμένη -στην επίσημη και στη λαϊκή της **4**- και στην πολιτική συνθηματολογία, ενώ αντλεί στοιχεία από τις υπόλοιπες αργκό, τον προφορικό λόγο και την επιστημονική ορολογία, χρησιμοποιεί δε κατά κόρον ξενικά δάνεια, παθητική σύνταξη, μετωνυμίες, μεταφορές, αξιολογική χρήση επιθέτων, απουσία συνδετικών στοιχείων κ.ά. Όσο ελεγχόμενο και αν είναι το περιεχόμενο ενός κειμένου ή μιας εκπομπής, ώστε να ανταποκρίνεται στις πολιτικές και αισθητικές αρχές του έντυπου ή ηλεκτρονικού μέσου, διαμορφώνεται εξωτερικά με βάση λίγο-πολύ τα **5**στοιχεία.

<http://www.elia.org.gr/pages.fds?pagecode=16.06.06&langid=1>

0	Μορφή	Διαμόρφωση	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
1	Αλλοιώνω		
2	Λαός		
3	Αλλάζω		
	Δέχομαι		
	Αναφέρω		

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑ 2 (5μονάδες)

Διαβάσετε τη συνέχεια του προηγούμενου κειμένου αλλά δεν καταλαβαίνετε κάποιες λέξεις. Στον πίνακα που ακολουθεί περιέχονται συνώνυμα και ορισμοί των λέξεων αυτών. Βρείτε σε ποιες λέξεις φράσεις μέσα στο κείμενο αντιστοιχούν τα συνώνυμα και οι ορισμοί, υπογραμμίστε και γράψτε τις στον πίνακα που ακολουθεί, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Οι λέξεις που πρέπει να βρείτε είναι **ΠΕΝΤΕ (5)** χωρίς το παράδειγμα.

Σημειωτέον ότι τα Μ.Μ.Ε. δε μεταδίδουν μόνο τον δημοσιογραφικό λόγο, αλλά ακόμη τον λόγο της διαφήμισης (παρόμοιο σε μορφή και μεθοδολογία με τον δημοσιογραφικό) και ένα πλέγμα από διάφορους άλλους ιδιωματικούς λόγους, απροκάλυπτα ή συγκαλυμμένα, μέσω των διάφορων δημοσιευμάτων ή εκπομπών. Τα Μ.Μ.Ε. αποτελούν έτσι καθρέφτη της σύγχρονης γραπτής και προφορικής γλώσσας. Με τα ιδιαίτερα εκφραστικά μέσα όμως που χρησιμοποιούν, με την επαναληπτικότητα που τα διακρίνει, με την εξέχουσα θέση που κατέχουν στη συνείδηση του κοινού, με την καθημερινή σχέση πομπού-αποδέκτη, είναι και αναμφισβήτητος διαμορφωτής αυτής.

Από την πρόσφατη ιστορία μας, τις αρχές της δεκαετίας του '80, μπορούμε να αντλήσουμε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα που καταδεικνύουν το μέγεθος της επίδρασης του λόγου των Μ.Μ.Ε. στη γλώσσα: τη χρήση του μονοτονικού από τις εφημερίδες (που απλούστευε και επιτάχυνε την καθημερινή διαδικασία της εκτύπωσης) πριν από την επίσημη εφαρμογή του και τη θεσμική του κατοχύρωση, καθώς και την τεράστια επιρροή που άσκησε ο λόγος και το ύφος των περιοδικών lifestyle, όχι μόνο στην καθομιλουμένη (ιδίως στον τρόπο έκφρασης των νέων), αλλά και στον γραπτό λόγο της τρέχουσας λογοτεχνικής παραγωγής.

Οι στερεότυπες εκφράσεις, σε συνδυασμό με την κατάχρηση της -όχι και τόσο πρωτότυπης- μεταφοράς και με την υπερβολή στην έκφραση (προς άγραν τηλεθέασης ή κυκλοφορίας) παράγουν μια «πληθωριστική» γλώσσα και λειτουργούν, τελικά, εις βάρος της ίδιας της πληροφορίας αλλά και των εκφραστικών μέσων της γλώσσας. Έχει ενδιαφέρον ότι σε αυτόν τον γλωσσικό και νοηματικό πληθωρισμό, γίνεται από τα Μ.Μ.Ε. κατάχρηση ακόμη και της μοναδικής λέξης που δεν θα έπρεπε ποτέ να χρησιμοποιείται μεταφορικά: του επιρρήματος «κυριολεκτικά». Φράσεις όπως «*κυριολεκτικά έπεσαν από τα σύννεφα*», ακυρώνουν τη σημασία και τη βαρύτητα της λέξης (εκτός αν αναφέρονται σε αεροπορικό δυστύχημα) και τελικά φτωχαίνουν τη γλώσσα, στερώντας την από ένα ιδιαίτερα ακριβές και γλαφυρό εκφραστικό μέσο.

<http://www.elia.org.gr/pages.fds?pagecode=16.06.06&langid=1> (με περικοπές)

	ΣΥΝΩΝΥΜΟ / ΟΡΙΣΜΟΣ	ΛΕΞΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
0	Περίπου ίδιος	παρόμοιο ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ
1	Χωρίς να τηρούνται τα προσχήματα	
2	Ανασύρω	
3	Σύγχρονος	
4	Ψάχνοντας επίμονα και συστηματικά	
5	Ιδιαίτερα παραστατικός	

Χρυσανθόπουλος Τάκης

Τεγ Charleroi

17/04/2012